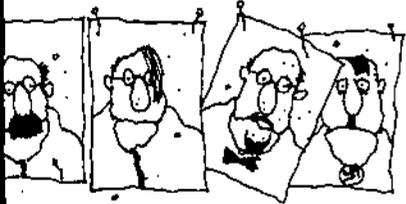

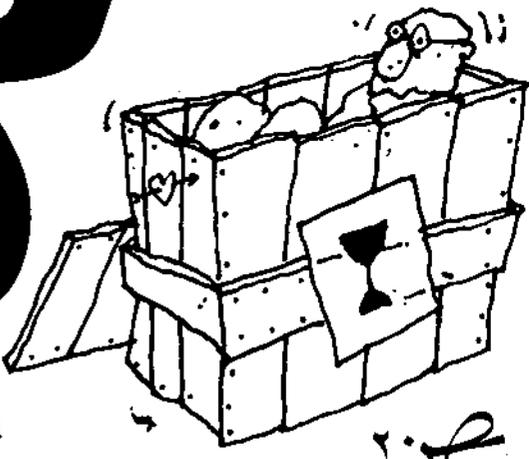
اتحادیه اتفاق در کاریکاتور

حضرت و گو با سید مسعود شجاعی طباطبائی مدیر خانه کاریکاتور ایران

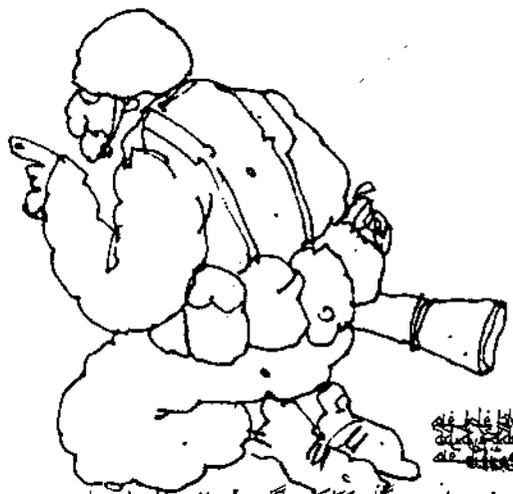

• آقای شجاعی ممکن است ابتدا درباره شکل گیری «خانه کاریکاتور» توضیح دهید؟

• برای اولین بار مهندس کاظمی معاونت هنری وزارت ارشاد فعلی و مسؤول فرهنگسرای بهمن در سال ۱۳۷۵ به اتفاق مرحوم ابوالفضل عالی از هنرمندان و گرافیست های خوب حوزه هنری، این طرح را مطرح کردند. در آن زمان گروه «کاسنی» در زمینه ی کاریکاتور خیلی فعال عمل می کرد. این قضیه آنجا مطرح شد. ضمن استقبال، پیگیر مسئله شدیم و به دنبال فضایی گشتیم. با پیدا شدن مکانی به هر جهت کار شروع شد. در واقع می توان گفت با تلاش و مساعدت بچه های کاریکاتور بیست خرفه ای این خانه شکل گرفت. با شکل گیری و طراحی این فضا، نهایتاً در سال ۷۵ این خانه بازسازی و آماده بهره برداری شد. طراحی آرم خانه توسط آقای خسرو جردی صورت گرفت و قرار شد که زیر نظر ایشان خانه به فعالیت هایش ادامه بدهد. پس از وی، آقای عوض وردی دو سال به عنوان مدیر این مجموعه مشغول شدند و طی این مدت تعدادی نمایشگاه از آثار کاریکاتور و نهایتاً نیز کلاس های آموزش خانه به همت ایشان و دوستان

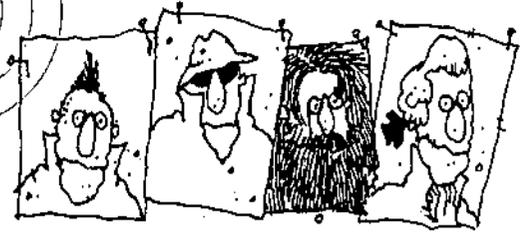
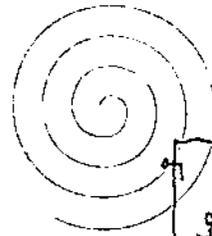
کتاب ماه
ویژه کاریکاتور

عنوان: کتاب ماه ویژه کاریکاتور
موضوع: کاریکاتور
تعداد صفحات: ۱۰
قیمت: ۱۰۰۰ ریال

دفتر انتشارات: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰، طبقه اول، پ. م. ۱۱۱۱۱۱

اترا بیاتفاق کاریکاتور

کاریکاتور بیست راه افتاد. از حدود ۲/۵ سال پیش نیز بنده وارد این مجموعه شده‌ام.

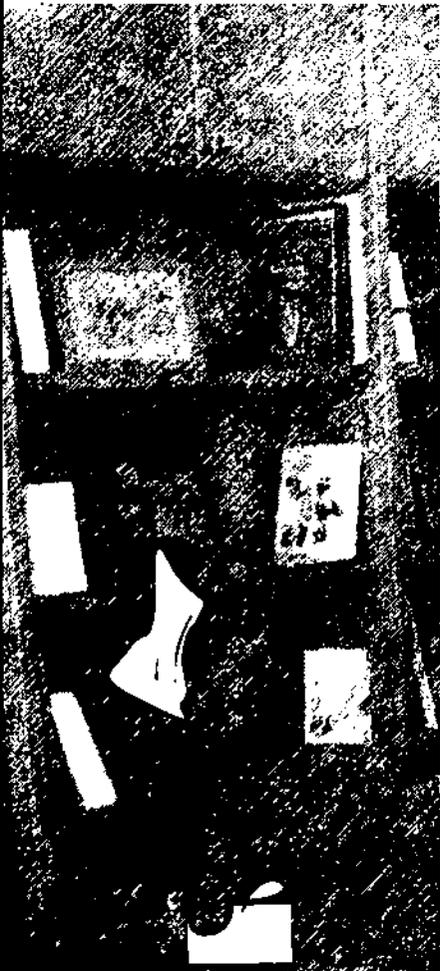
● قبل از پذیرش این مسؤلیت یک سری کارهایی در خانه انجام شده، هدف از قبول این مسؤلیت و سیر حرکات بعدی شما چگونه بوده است؟

● هدف از یک طرف اعتلای این رشته هنری و از سوی دیگر این بود که کاریکاتور به جایگاهی مطلوب برسد. فعالیت‌های مبتنی بر این هدف را شاید بشود در چهار بخش عمده خلاصه کرد. بخش اصلی که بخش آموزش بوده و با تشکیل کلاس‌های آموزشی و مکاتبه‌ای در حال انجام است. کلاس‌های حضوری ما به جهت محدودیت فضا در هر دوره یک سری از هنرجویان و علاقه‌مندیانی را که دوست دارند در این زمینه فعالیت کنند می‌پذیرد. کلاس آموزش مکاتبه‌ای نیز داریم که به جهت دوری علاقه‌مندان و تمرکز این امکانات در تهران تلاش کرده‌ایم این دوستان را نیز تحت پوشش آموزشی قرار دهیم. بخش دیگری از این فعالیت‌ها نیز شامل برپایی نمایشگاه‌ها با هدف آموزشی و به‌طور غیرمستقیم ارائه آثار هنرمندان داخلی و خارجی به صورت انفرادی و گروهی است. تعدادی نمایشگاه نیز از آثار هنرمندان ایرانی با عناوین مختلف برپا شده است. در این بین تعدادی از کاریکاتور بیست‌های علاقه‌مند گرد هم جمع شده و گروه‌های مختلفی را تشکیل داده‌اند از جمله گروه «کلاغ-سفید» و «شیروژن». در همان زمان هم اتفاق جالبی افتاد و خسانواده مرحوم آراپییک باغداراسیان، مجموعه‌ای از کتاب‌های کاریکاتور که تعدادی نیز ارزشمند و نایاب بودند به خانه کاریکاتور هدیه کردند و ما توانستیم نمایشگاه‌هایی از آثار هنرمندان برجسته دنیا را به نمایش بگذاریم و در نهایت سال قبل اولین نمایشگاه بین‌المللی را با شرکت ۴۶ کشور جهان و با دو موضوع تمدن و آزاد برگزار کنیم. علاقه‌مندی این روش استمرار پیدا کند. در این دوره هم شاهد هستیم که خانه با دوسالانه کاریکاتور تهران به گونه‌ای مشارکت دارد. سعی ما این است که با همه‌ی اتفاقات مهمی که در زمینه کاریکاتور در ایران رخ می‌دهد به گونه‌ای مشارکت خودمان را اعلام و همگام و همراه این اهداف باشیم. البته در ابتدای شروع به کار حس کردم اگرچه خانه کاریکاتور از لحاظ مکان محدود است ولی می‌تواند دامنه فعالیت خود را بسیار گسترش دهد. از کارهای دیگر ما، تشکیل و راه‌اندازی پایگاه اینترنتی «ایران کارتون» بود که در اواخر سال ۷۸ شکل گرفت. خوشبختانه طی یک سال و چند ماه، آمارش که از نمایشگاه و بازدیدکننده‌هایش داشته‌ایم، رقمی بالای یک میلیون و چهارصد هزار نفر است. این نشان می‌دهد که تا حدی توانسته‌ایم به موفقیت‌هایی دست یابیم در این سایت اینترنتی اطلاعات مفیدی

در باره‌ی هنرمندان کاریکاتور بیست ایران شامل بیوگرافی، عکس و آثارشان و همچنین آخرین اخبار و اطلاعات و موفقیت‌های بچه‌ها در عرصه‌های بین‌المللی منعکس می‌شود. در ارتباط با تاریخ کاریکاتور ایران فضایی را جهت بچه‌های کاریکاتور بیست آماده کردیم که به بررسی کاریکاتور پردازند و بحثی داشته باشند، تحت عنوان «چت روم» و همچنین به معرفی خانه کاریکاتور و فعالیتش و کاریکاتور ایران و جهان پرداخته‌ایم. اتفاق جالب دیگری که اخیراً رخ داد این بود که سایت کاریکاتوری «فانوفانی» که سال قبل در اروپا اول شد، سایت کاریکاتوری «ایران کارتون» را به عنوان بهترین سایت کاریکاتوری ماه گذشته برگزید. خوشحالیم که توانسته‌ایم به این مرحله از کار کمی و کیفی برسیم و در عرصه بین‌المللی قدم مثبتی در این جهت برداریم. البته لازم است گفته شود که این موفقیت‌ها در اصل یک کار گروهی است که از تک‌تک دوستان تشکر می‌کنم. فعالیت بعدی ما در زمینه‌ی انتشار کتاب بوده است. خوب پس از یک دوره بحران مالی با تشکیل کلاس‌های آموزشی، شروع به چاپ یک سری کتاب‌های کاریکاتور کرده و سعی نمودیم کتاب‌ها را با قیمت پایین به دلیل توان مالی محدود علاقه‌مندان و هنرمندان چاپ کنیم. خوب یک سری کتاب‌ها چاپ شد. مثل مجموعه آثار موریلو و کینو که به چاپ دوم نیز رسید. همچنین مجموعه آثار براده‌لند و کلودس نیز در سه جلد به چاپ رسید و طرح‌های دیگری هم داریم که امیدواریم بتوان در آینده آن را گسترش داد. این اتفاق در مورد CD هم در حال انجام است. در واقع ما کتاب‌های اهدایی را به جهت این که تعدادی از آنها قدیمی هستند و ممکن است شیرازه آن‌ها از هم بپاشد، اسکن کرده و روی CD می‌آوریم و آن را در اختیار علاقه‌مندان می‌گذاریم. در سال قبل از همه کاریکاتور بیست‌هایی که از نمایشگاه‌های مختلف جوایز و تقدیرنامه‌هایی را دریافت کرده‌اند خواسته‌ایم که جوایزشان را برای تشکیل نمایشگاهی به ما ارائه دهند تا این افتخارات ملی در زمینه کاریکاتور به دید همگان برسد. عمده فعالیت‌های ما در این زمینه‌ها انجام می‌شود و طرح‌های زیادی نیز داریم تا این قبیل فعالیت‌ها را بسط و گسترش بدهیم. طرح انتشار یک نشریه تخصصی بین‌المللی در زمینه کاریکاتور را هم بررسی می‌کنیم. الان طرحی را ارائه داده‌ایم به نام «ماشین سیار کاریکاتور» که اگر مورد موافقت قرار گیرد، ماشینی را به صورت سیار در سطح شهر تهران و در پارک‌ها گردانده و در فضاهای مناسب بساط مسابقه‌ی کاریکاتور بگذاریم که بتوانند علاوه بر شرکت در مسابقه با هنرمندان کاریکاتور بیست بحث و گفت‌وگو کرده و از کتاب‌های موجود هم استفاده کنند. هدف ما این است که کاریکاتور را از وضعیت فعلی خارج کرده و به میان مردم ببریم. جایگاه اصلی کاریکاتور مطبوعات و بعد از آن در میان

کتاب ماه
روزه کاریکاتور

مردم است. وقتی این گونه هنرها در فضاهای بسته ای قرار گیرد همان طور که یکی از نقاشان معروف مکزیکی می گوید: «موزه ها قبرستان آثار هنری هستند». ما دوست داریم که بتوانیم با کمک دوستان، و اعتباراتی که در این زمینه برای ما قائل می شوند این هنر را مردمی تر کرده و از دل این فضای بسته بیرون بیاوریم.

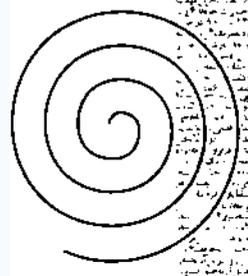
مردم است. وقتی این گونه هنرها در فضاهای بسته ای قرار گیرد همان طور که یکی از نقاشان معروف مکزیکی می گوید: «موزه ها قبرستان آثار هنری هستند». ما دوست داریم که بتوانیم با کمک دوستان، و اعتباراتی که در این زمینه برای ما قائل می شوند این هنر را مردمی تر کرده و از دل این فضای بسته بیرون بیاوریم.

هم اکنون کاریکاتورگرایان شهرستانی، علاوه بر تشکیل گروه های کاریکاتور و فعالیت های مختلف جمعی، به سمت تشکیل خانه کاریکاتور، مشابه آنچه در تهران است روی آورده اند و کمابیش با شما هم در تماس هستند و راهنمایی هایی می گیرند. فکر می کنید این امکان وجود دارد که خانه کاریکاتور شعبه هایی را در شهرستان ها داشته باشد و بتواند سیاست یکسانی را از لحاظ آموزش و برنامه ریزی های کوتاه مدت و درازمدت به انجام برساند.

● در صورت امکان نظرتان را درباره موقعیت کاریکاتور در ایران بفرمایید.
● در رابطه با وضعیت کاریکاتور در ایران به جرات می توانم بگویم که در هیچ دوره ای در ایران این مقدار شاهد رشد و شکوفایی کاریکاتور نبوده ایم. موفقیت های هنرمندان کاریکاتورگرایان در عرصه بین المللی نشان می دهد که کاریکاتور ایران دارد از یک نوع ارج و منزلتی در جهان برخوردار می شود. مشکلات موجود این که هنوز تعریف های کاریکاتور پایین است و آن جایگاهی که باید به کاریکاتور داده شود، داده نمی شود. کارهای کاریکاتورگرایان همیشه در درجه دوم و سوم اهمیت قرار می گیرد. هنوز در مطبوعات وقتی یک آگهی می آید آن را به جای ستون ثابت کاریکاتور قرار می دهند. هنوز یک امنیت شغلی برای کاریکاتورگرایان وجود ندارد و هنوز مشکلات متعددی بر سر راه کاریکاتور ایران هست که بعید می دانم به این زودی ها حل شود. برای این که تا وضعیت روزنامه ها، تیراژ، روزنامه خوانان و فرهنگ آشنایی با کاریکاتور به سامان نرسد، تا مدیران، سردبیران و مسئولان روزنامه ها به یک درک درست از کاریکاتور نرسند، همچنان با این مشکلات رو به رو هستیم. امیدوارم با اتفاق های خوبی که در این عرصه رخ داده دوستان متوجه شوند که کاریکاتور هم دارای ارج و منزلت و جایگاه است. اگر واقعا یک هزارم توجهی که به دیگر هنرهای تجسمی می شود به کاریکاتور هم بشود قطعاً کاریکاتور بیشتر از این رشد خواهد کرد. مسئولان امر و کسانی که دست اندر کار مسائل هنری هستند باید از زاویه ای دیگر به این مقوله نگاه کنند. چند سال پیش یک نمایشگاه و مسابقه با عنوان «ضد مواد

● اگر چه رتوس برنامه های ما بر محور تصمیمات سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران است ولی از بابت علاقه ای که هنرمندان شهرستانی و به خصوص در مراکز استان ها دارند، تعداد زیادی سفر داشتیم و طی سال مسافرت هایی با دوستان کاریکاتورگرایان به مراکز استان ها، اصفهان، اهواز، ارومیه، تبریز، مشهد کرده و دیدارها و گفت و گوهایی مفیدی را داشته ایم. امیدواریم خانه کاریکاتور گسترش پیدا کند و در جای جای ایران شاهد چنین فضاهایی باشیم. و اینجا به صورت مرکزی دربیاید که بتوان از طریق آن امکانات مختلفی را در اختیار خانه های کاریکاتور سراسر کشور قرار داد.

● همان طور که می دانید، یکی از محورهای اصلی کتاب ماه نقد و بررسی و تحلیل و اطلاع رسانی درباره چاپ کتب، مختلف هنری و فرهنگی در حیطه های مختلف تخصصی است. درباره چاپ کتب های خانه بیشتر توضیح دهید.
● در مورد کتاب هایی که در اینجا چاپ شده نکاتی عرض کردم. تعدادی کتاب دیگر هم هست که طرح هایش تصویب شده از جمله مجموعه ای از آثار هنرمند برجسته کوبایی «آرس» است که کار طراحی آن را علیرضا عابدینی انجام داده و کتاب دیگری هم داریم که به نظرم اولین کتاب در نوع خود در ایران به شمار خواهد رفت. این کتاب دربرگیرنده آثار، بیوگرافی و، عکس هنرمندان کاریکاتورگرایان است به دو زبان فارسی و لاتین. کستایی دیگر هم داریم که شامل موزه ها، انجمن ها، فستیوال ها، جشنواره، فدراسیون ها، مجلات و مراکزی که در رابطه با کاریکاتور در جهان فعال هستند در حال تالیف است. کتابی نیز در رابطه با فلسطین در دست اقدام داریم که نمایشگاه اش اینجا برگزار شد و در پی آن هستیم که کتابش را با همکاری انتشارات سروش به چاپ برسانیم. یک کتابی در رابطه با

کتاب ماه
روز کاریکاتور

روز
تجربین

کتاب ماه
روزگار کارگزاران

اتحاد بین کارگزاران

دوره ای در ایران این مشارکتی شاهد رشد و شکوفایی کارکنان در این کشور است

مخدره برگزار کردیم و کاتالوگ نفیسی را هم چاپ کردیم. از تمام دنیا کار فرستادند و نمایشگاه بسیار خوبی برگزار شد. این کتاب در کمیسیون سازمان ملل مورد توجه قرار گرفت و اعتباری برای مبارزه با مواد مخدر برای ایران در نظر گرفتند. علاقه مند بودیم این نمایشگاه بین المللی کاریکاتور استمرار پیدا کند که این طور نشد. حتی طراحی آرمی برای این نمایشگاه صورت گرفت که خیلی زیبا و گویا بود، حاصل کار چندین گرافست و هنرمند که دستی را نشان می داد که از میان گرداب طلب کمک می کند و پروانه ای نوید همیاری می دهد. اما وقتی در هفته مبارزه با مواد مخدر به برنامه ها نگاه می کردم، متوجه شدم همان آرم قبلی استفاده شده و آدمی مجاله شده را نشان می دهد

ویش از ۵۵ جلد کتاب در این زمینه تألیف کرده و در هیچ دوره ای این مقدار استقبال از آثار مدنی ایرانی مشاهده نمی شود. نمایشگاه کارگزاران در ایامی بود که هیچ جنبه سیاسی از بیرون سانسور نشده بود. تألیفات هنری و ادبی بهر تقدیر منتظر هستیم که کارها را آخرین مهلت که در نظر گرفته شده به چه صورت خواهد بود. نمایشگاه از ۲۴ مهر تا ۲۴ آبان ۸۰ در موزه هنرهای معاصر ویلی شود. همزمان با نمایشگاه تصمیم داریم خارج از موزه در پارکها و مراکز عمومی هم نمایشگاه برپا کنیم و امید داریم بزرگداشت هنری برای آثار متعلق به کارگزاران که جایگاهی در این زمینه داشته اند. جای شایسته آن داشته باشیم. هدف ما به معنی مانی نیست. هر آن که هنر آفرینند و به معنی مانی نیستند. هر آن که هنر آفرینند و به معنی مانی نیستند. هر آن که هنر آفرینند و به معنی مانی نیستند.

کتاب ماه
روزگار کارگزاران

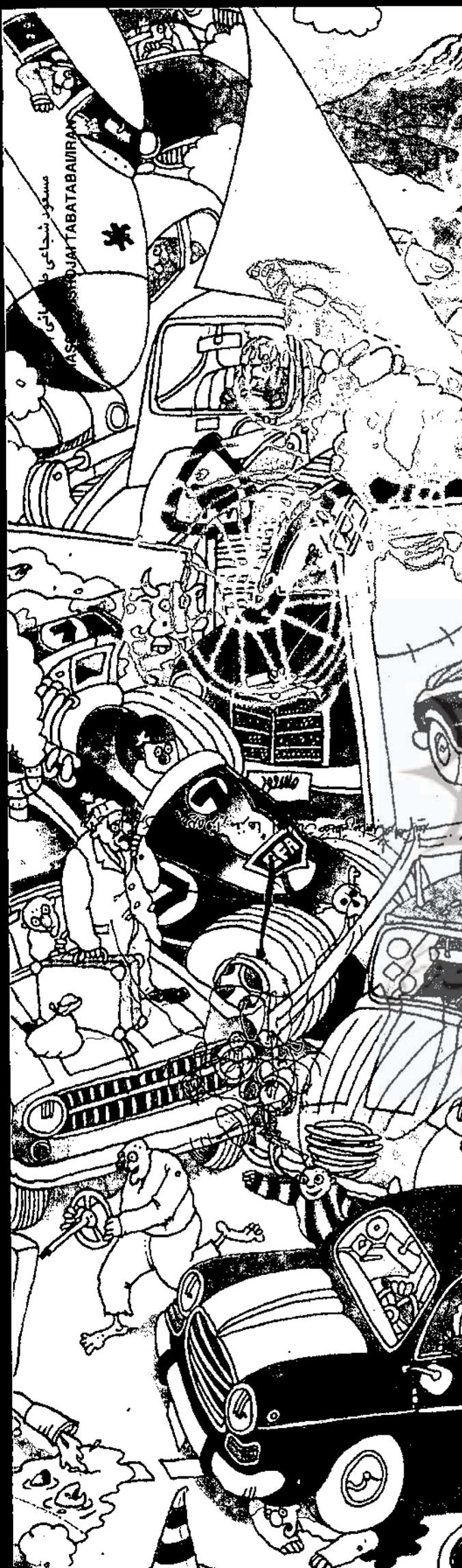

بیفکند

که از اطراف او را تحت فشار قرار داده اند. خوب این آرم به معنای فشار بر معتاد است که یک بیمار است و با این طرز تفکر که او به راه نمی آید، در صورتی که در آرم ما معتاد به عنوان یک آدم حادثه دیده نیازمند کمک و یاری است و به او امید داده می شود. این نشان می دهد که کاریکاتور هنوز مظلوم و مهجور است. هنوز باید دوید و فریاد زد. هنوز باید سرمان را از پنجره بیرون کنیم و داد بزنیم که آقا کاریکاتور هست، کاریکاتور می تواند رهگشا باشد، کاریکاتور می تواند پیام رسان باشد. شاید تندتر و کامل تر و تأثیر گذارتر از بقیه هنرها باشد. مناسفانه این اتفاق

بیت‌الرحمة قتل‌یادگا

مثل برنامه‌ای از پیش تعیین شده مثل دوسالانه است که به روال انجام می‌شود. در صورتی که نباید این گونه باشد، بلکه کاریکاتور باید به عنوان یک نیاز در جامعه مطرح شود. این بستگی به همت کاریکاتوریست‌ها هم دارد که طرح و پیامی را مطرح کنند که قابل ذکر باشد و خواننده و خریدار نشریه آنقدر توان مندی در این طرح ببیند که به خاطر آن، نشریه را بخرد. باید این امر دوطرفه باشد. کاری که زمانی آقای صابری با دو کلمه حرف حساب می‌کرد، خیلی‌ها آن زمان روزنامه را می‌خریدند که آن دو کلمه حرف حساب را بخوانند یا ستون پنجم آقای نبوی. اگر این اتفاق در کاریکاتور هم بیفتد، خوب ما می‌توانیم از موضع بالاتری برخورد کنیم.

گناه علوم انسانی و مطالعات
پژوهش‌های جامع علوم انسانی

کتاب ماه
ورژن کارکاتور

بیت‌الرحمة